

**Халыкара 8 Март хатын-кызлар бэйрәменә
татар телендә конспект- сценарий
“Әлдермеш авылына сәяхәт”
(Зурлар төркеме балалары өчен)**

Төзеделәр: 114нче балалар
бакчасында эшләүче
1 квалификация
категорияле музыка житәкчесе
Сунгатуллина Миләүшә Рифкат кызы,

119нчы балалар бакчасында эшләүче
1 квалификация
категорияле татар теле тәрбиячесе
Камалова Альбина Рамил кызы.

Яр Чаллы 2019ел

II. Кереш сүз

2012нче елда Татарстанның барлык балалар бакчаларына ике дүүлэт теленә өйрәтү буенча яңа укыту-методик комплектлар, инновацион технологияләр кереп китте. Заман үзгәргән саен, белем бирү, укыту баскычлары да заманча таләпләр белән тәңгәл барырга тиеш. Без, тәрбиячеләр дә, бу таләпләргә буйсынып эшләргә мәжбүрбез. Дәресләребездә инновацион технологияләр кулланып эшләү хуплана. Дәрес конспектларына килгәндә дә татар телендә сценарийлар юк диярлек. Күп очракта рус теленнән тәржемә итәргә туры килә. Алдагы сценарий конспектын да, кадерле тәрбиячеләр, сезнең әшегезне жиңеләйтү өчен эшләдек. Рәхәтләнеп кулланыгыз.

Кичә буласы зал бәйрәмчә бизәлгән, анда укучыларны рәсемнәре һәм әниләр турында матур сүзләр әленгән. Балалар шахмат тәртибендә уз урыннарына басалар.

III. Төп өлеш

<p><u>Алып баручы:</u></p>	<p>Исәнмесез, кадерле кунаклар, әбиләр, әниләр, апалар, кызлар! Бүген без сезнең белән дөнъяда иң кадерле булган кешеләр – әниләр бәйрәмен билгеләп үтәргә жыелдык. Әни – жирдә иң газиз, иң якын кеше. Ул сине тудырган, көйләп бишектә тирбәткән, синең беренче елмаюыңны, тәпи атлап китүенә күрәп шатланган, туган телен яратырга өйрәткән. Әни сүзе үзендә күпме наз, йөрәк жылысы, саф мэхәббәт саклый. Әлеге сүзне әйткән саен күңел йомшара, ишеткән саен дөнъя ямьләнә. Әни бит ул жир йөзендә һәркемнең дә иң якын, иң кадерле кешесе.</p> <p>Кадерле хатын - кызлар, сезнең оегездә кояш елмайган кебек балаларыгыз елмаешып, көлешеп рәхәтләнеп яшәсеннәр!</p>
-----------------------------------	--

	<p>Сезнең күз яшегез бары тик сөенчтән,шатлыктан гына булсын! Барыгызга да озын гомер теләп калабыз.Ә хәзер, без, балалар белән сезгә бүлөк эзерләдек. Алар бик тырыштылар.Алкышлагыз, балаларыгызга. Каршы алыгыз!!!</p> <p><i>Малайлар шигырь сөйләргә ярым тугәрәккә басалар(кызлар чәчәкләрне тотып биюгә эзерләнеп торалар).</i></p>
1 бала:	<p>8 Марта — праздник мам!</p> <p>Мы пожелаем счастья вам, А так же бабушкам, сестренкам И всем подружкам, всем девчонкам!</p>
2 бала:	<p>И на дворе уже весна, Пусть счастье принесет она. Пусть будет радость и цветы, Пуускай сбываются мечты!</p>
3 бала:	<p>Син энием, минем өчен Бу дөнъяда бер генә. Елмайганда йөзләрәңнән Бар өйгә нур бөркелә</p>
4 бала:	<p>Кояш көлә, мин елмаям, 8 нче Март бүген. Бүген эниләр бәйрәме, Шуңа күңелем шат минем .</p>
	<i>Шигырь сөйләгәннән сон малайлар үз урыннарына утыралар.</i>
	<i>Кызлар биюе (чәчәкләр белән)</i>
	<i>(балалар шахмат тәртибендә басалар)</i>
1бала:	<p>Кырлар эле кардан арынмаган Тик яз инде якын, бик якын.</p>

	Бу ак пәрдә кинәт ачылыр да, Язлар килер жәеп канатын.
2 бала:	Кышның инде күз яшьләре тама, Беткән димәк горуурлыгы сүнәп. Урамда яз энә күкрәк кага, Түбәләргә боз сөңгеләр элөп
3 бала:	Агачлар да үзгәрешләр сизгән, Өс-башларын шәпләп кагынганнар. Кыш беркеткән ап-ак шәлләреннән, Бәсләреннән тәмам арынганнар.
4 бала:	Аксакал кыш инде озак тормас, Гомере узган – китәр арадан. Шаулап- гөрләп кышны алыштырып Язлар килә жиргә яңадан!
	<i>Жыр «Яз»</i>
<u>Алып баручы:</u>	Әниләр һәм әбиләр, безнен балаларыбыз сезнең өчен “ Полька” биюен биеп китәрләр.
	<i>Бию «Полька»</i> <i>(биюдән соң балалар урыннарына барып утыралар)</i>
<u>Алып баручы:</u>	Ә бу котлауны безнең малалайлар кызлар өчен әзерләделәр. <i>(малайлар чыга)</i>
1 малай:	Егетләр, тиздән кызлар бәйрәме, бию әзерләргә кирәк. Ләкин мин кечкенә булганда минем аягыма аю баскан.
2 малай:	Мин биемим.
3 малай:	Мин дә...
4 малай:	Мин оялам!
5 малай:	Мин куркам!

1 малай:	<p>Әйдәгез әле бергәләп биик, кызлар карасын әле безгә.</p> <p><i>Татар биюе (малайлар бии)</i></p>
<u>Алып баручы:</u>	<p>8 Март бәйрәме – язның ин матур бәйрәмнәрнең берсе. Котлаулар, буләкләр, жылы сузләр ишетү безнең өчен ул көнне бик мөһим. Бу көнне барлык ир-егетләрдән котлау, буләкләр, жылы сузләр ишетәсе килә. Ә бит бар ялгыз кешеләр, аларны кем котлый икән? Менә мин Наилә әбине һәм Гаяз бабайны беләм. Алар Кырлай авылында яшиләр. Аларның туганнары, балалары да, оныклары да юк... Балалар, мин сезгә аларның авылларына барырга тәкъдим итәм. Ә Наилә әби өчен минем алдан әзерләнгән буләгем дә бар. (Мамык шәлен алып күрсәтә).</p> <p>Сез ничек уйлыйсыз, бу шәл аңа ошар микән? Ә алар тагын чәй дә эчәргә яраталар. Буләк янына чәй белән кәнфит тә салабыз. Менә, буләкләр дә әзер, юлга чыгып китәргә без әзер.</p>
<i>Фонограмма</i>	<p>Игътибар, игътибар! Кырлай авылына баручылар әзерләнәгез. Поезд беренче юлдан утә! Вагоннарга кереп, урыннарыгызны ала торыгыз.</p>
	<p><i>Авыл моңнары яңгырый.</i></p> <p><i>Авыл фоны.</i></p>
<u>Алып баручы:</u>	<p>Килеп тә життек. Сез балалар утырып торыгыз, ә мин карап керәм, өйдә микән безнең әби бабайлар.</p> <p><i>Йорт декорациясе, әби хужалык эшләре белән йөри.</i></p>
<u>Алып</u>	<p>Наилә әби, сез өйдәме?</p>

<u>баручы:</u>	
Әби:	<i>(кулны селкеп ала)</i> <i>Бәтәч, кунактар килгән. Исәнмесез, кадерле кунактар!</i>
<u>Алып баручы:</u>	Исәнме, әби, хәлләрең ничек? Без балалар белән сезнең яныгызга килдек. Ничек яшәп ятасыз? Ә кая әле Гаяз бабай? <i>(Як-ягына карый).</i>
Әби:	Иртән торып ул балыкка китте.
<u>Алып баручы:</u>	Кадерле, Наилә әби! Без сезне якынлашып килүче хатын-кызлар бәйрәме белән котлыйбыз. Безнең балалар сезгә буләкләр әзерләделәр.
Әби:	Бик зур рәхмәт.(шәлне алып жылкәсенә сала һәм көзгә янына барып карый). Бигрәк матур инде үзем!!! Музыка астына бабай кармагын һәм чиләген тотып килеп чыга. <i>Бабай керә</i>
Бабай:	Карчык, каршы ал,балыкчы кайтты, әйдә уха пешерәбез. Бәтәч, бездә кунактар да бар икән.
<u>Алып баручы:</u>	Исәнмесез,Гаяз бабай!Менә балалар белән сезнең хәлегезне белергә килдек.
Бабай:	Ииии рәхмәт килгәнегез өчен. Әби белән икәү моңсуланып утыра идек. <i>(Әбинең кыланмышын күрә дә, гәжәеп карап куя).</i> <i>Карап –карап торам да сиңа Наилә, әллә берәр бәйрәмгә жыендың?</i>
Әби:	Юк бабай, ялгышасын.
Бабай:	Бәлкем кунакка?
Әби:	Анысы да дәрәс түгел?
Бабай:	Берәр бәйрәмме соң?
Әби:	Я алла, искә төштеме? Хатын- кызлар бәйрәме белән сине, бабай!
Бабай:	Әйтәм мин аны, матур итеп киенеп куйгансың, сәбәбе бар

	<p>икән! Карчык, син узеңә ничә яшь икәнәнне беләсеңме соң, хаман яшләр артыннан куа. Сиңа бит инде 100 яшь.</p> <p><i>Әби урындыкка утыра да, елый башлый.</i></p>
Әби:	<p>Менә һәрвакыт та шулай....Жылы сүз әйтер урынына, гел туздырасың да атасын мине.</p>
Бабай:	<p>Карчык, әллә упкәләдең?</p>
Әби:	<p>Упкәләмичә, күрше әбигә уткән елны бабасы сыер бүләк иткән. Ә син , чәчәк тә алып бирә алмыйсың. Ярый эле, кунаклар минем турында онытмаганнар, шәл яулык бүләк иттеләр, шәһәрдән үк килгәннәр.</p>
Бабай:	<p>Кара ле, бу патша кызына, сыер да кирәк аңа, чәчәк тә кирәк аңа, бәлки сиңа ак мерседес та бүләк итимме?</p>
<u>Алып баручы:</u>	<p>Кадерле Наилә әби һәм Гаяз бабай! Ачуланышмагыз, әйдәгез эле бергәләшеп күңел ачып китик. Әйдәгез эле балалар, тылсымлы көй уен коралларын алып, әби белән бабайны дуслаштырыйк. Әти әниләр дә ярдәм итегез эле безгә.</p> <p><i>(әниләр һәм балалар чыга)</i></p>
	<p><i>« Безнең оркестр»</i></p>
Әби:	<p>И балалар, тамакларыгыз инде ачкандыр. Хәзер мин сезне сыйлармын.Мин иртән торып коймак кыздырган идем.</p> <p><i>Тастымалны ача .</i></p> <p>Бәтәч, күземә ышанмыйм, кая киткән соң минем коймакларым?</p> <p><i>(Бабай соңгы коймакны ашап, остәлдән гәҗитне алып, укый башлый).</i> Гаяз, мин кем белән сөйләшәм....Син кайчан боларны ашап бетерден соң, син бит балык тотарга киткән идең?</p> <p><i>(Әби тастымалны кутәреп, бабайга таба бара).</i></p>
Бабай:	<p>Нигә эле син мине ачуланасың, хокукың юк!</p>

Әби:	<i>(Угрожающе) Хәзер күп сойләшеп торсан.....? ! Әби бабай артыннан куа башлый.</i>
Бабай:	<p>Курәселәрем бар әле... <i>(Әби бабай артыннан йөгәрә, бабай чабып китә, аннары кычкырып әшибәрә: «Тукта, тукта әби, кызма!»)</i> Әби туктый. Әйдәле балалар белән уйнап алыык. Узеңнең табаларыңны алып кил әле.Ә сез, балалар, тугәрәккә басыгыз.</p> <p>Уен «Шаян табалар»</p> <p>Дед: Ә тагын нәрсә уйнап алабыз?</p> <p>Ведущий: Әйдәгез әле капкалы уенын уйнап алыык!</p> <p>Уен «Капкалы уены»</p> <p><i>Балалар уйнаган вакытта, бабай фуражка белән кителне кия. Уеннан сон балалар урыннарына утыралар. Бабай форма киеп чыга. (Варяг)</i></p>
Әби:	Менә, узең миңа әйтәсең, ә узең кая ясанып киенеп куйдың?
Бабай:	<p>И Наилә, хәтерлисәңме, яшь чакта мин флотта хезмәт иттем. Син мине диңгезгә озатканда, кул яулыгын болгап кала идең. <i>(Әби сулап куя).</i></p> <p>Ә нинди жырлар синең өчен жырлый идем. «Әх, талла, талла, талла.....».</p>
Әби:	Әйе инде, син жырлаган вакытта курше авылдан пожар дип кешеләр килеп житә иде.
Бабай:	Әле болай да жырлаган идем “ Кубәләк гөлләргә кунса....”
<u>Алып баручы:</u>	Кадерле әби, бабай! Хәзер сезгә безнең балалар да жырлап күрсәтер, тыңлап карагыз.
1 бала:	Вот опять наступила весна,

	<p>Снова праздник она принесла. Праздник радостный, светлый, нежный – Праздник всех дорогих наших женщин.</p>
2 бала:	<p>Жир йөзенә шаулап язлар килә, Табигатьнең гүзәл бер яме. Яз бөресе белән бергә ачыла сыман Газиз әнкәйләрнең бәйрәме.</p>
3 бала:	<p>Әни! Әни! Синнән башка тагын Кем бар шундый бала бәгырьле! Кояш жиргә берәү булган кебек, Син дә безгә шулай кадерле.</p>
4 бала:	<p>Сегодня мамин праздник, Послушайте ребят. Всех мамочек поздравит Сегодня детский сад!</p>
5 бала:	<p>Рәхмәт яусын безнең әнкәйләргә Алардадыр бөтен авырлык. Әнкәйләргә якты йолдызлардан, Я кояштан һәйкәл салырлык!</p>
	<i>Жыр « Рәхмәт, энием»</i>
<u>Алып баручы:</u>	<p>Хөрмәтле кунаклар! 8 Март үзенчәлекле бәйрәм инде ул. Без бу көнне әниләребезне генә түгел, ә ак яулыклы сөйкемле әбиләребезне дә котлыйбыз бит. Шуңа күрә әбиләр бүгенге бәйрәм иртәсендә оныкларыбыз безне оныттылар дип һич кайгырмасыннар, тәбрикләү сүзләрен кабул итеп алсыннар.</p>
1 бала:	<p>Я бабулю поздравляю, С женским праздником весны. Я бабулю обожаю, Людам бабушки нужны!</p>

2 бала:	Әбием көлеп тора Йөзе нур сибеп тора. Көне бие ничек армый? Куллары биеп тора.
3 бала:	Әбием шундый жылы, Иркәләнәсе килә. Яннарында пәси кебек Сырпаланасы килә.
4 бала:	Дөнъяда иң акыллы, Иң уңган безнең әби. Менә шуңа синең яннан Бер дә китәсе килми.
5 бала:	Не накажет шалунишку, И конфетку даст с собой. И мальчишка, и девчонка – Любит бабушку любой.
6 бала:	Килеп житте 8 Март, Әбиләр – бу сезнең көнегез. Сез үстергән оныклардан бүген Жыр бүләген кабул итегез.
	<i>Балалар әбиләр турында жыр башкаралар «Без әбине яратабыз»</i>
Әби:	Әй, күнелләремә шундый рәхәт булып китте! Уземнең дә биесе килә башлады! Ә бит без синең белән әле бик үк карт түгелбез.
Бабай:	Әле без бик яшь.
Әби:	Әйе, ләкин мин синнән яшь.
Бабай:	Шулай шул, миңа туксан ,ә сиңа йөз яшь !
Әби:	Нәрсә сөйлесең син, картлач!Син безнең яшь чакны искә

	төшер.Хәтерлисеңме, ничек без синең белән клубка биергә йөрдек ?
Бабай:	Хәзер ул дискотека дип атала. Анда сикерә,сикерә бииләр. <i>Күрсәтә.</i>
Әби:	Ә син хәтерлисеңме, ничек без синең белән “Әпипә” биюенә биедек?
Бабай:	Кем аны оныта инде? - Фрау Мадам, бирегез кулыгызны! Чито-брито, сезне биюгә чакырам. <i>(Әби кулын бирә).</i> <i>Биоләрнең берничә өлешләрен күрсәтеп алалар.</i> <i>Бию вакытында бабай акрын гына юкка чыга.</i>
Әби:	<i>(Як якка каран)</i> Минем бабам кая китте эле ул?Гаяз,Гаяз, нәрсә уйлап йорисең син тагын? <i>Музыка астына чәчәк тотып бабай чыга.</i>
Бабай:	Наилә тутәй, мин сезне 8 март бәйрәме белән котлым.
Әби:	Күземә ышанмыйм, минеме?
Бабай:	Синең өчен минем тагын бер сюрпризым да бар. Әйтеп кара эле, белерсең микән?
Әби:	Нәрсә микән?
Бабай:	Узең бел.
Әби:	Әйт инде..
Бабай:	Ярый, сюрприз с хәрефенә башлана.
Әби:	ССССС
Бабай:	Нәрсә син сылап торасың, әллә син елан?
Әби:	Се- се-себерке!
Бабай:	Юк инде!

Әби:	Са- са -самолет!
Бабай:	Тыфу инде, узең син самолет!
Әби:	Самовар!
Бабай:	Тәәәәк, син әби күзеңне йом. (Әби күзен йома, бабай шарлардан ясалган сыер чыгара).
Бабай:	Ач күзеңне!
Әби:	Бу кем?
Бабай:	Сыер!
Әби:	Ул бит сөт бирми.
Бабай:	Менә надан хатын да инде, Наилә. Нәрсәгә сиңа сөт бирә торган сыер, сөтне кибеттән дә сатып алырга була. Ә бу – кул эше. Син аңа караган саен сөенәчәксен. Ә сөтне мин сиңа менә болай да бүләк итәм. (Сөт бирә).
<u>Алып баручы:</u>	Вақытның ничек үткәнен сизмичә дә калганбыз, өйгә кайтырга да вақыт килеп житте. Балалар үз әниләренә бүләкләр дә бүләк итмәделәр.
Әби:	Балалар, сезгә бу бәйрәм өчен бик зур рәхмәт! Сау булыгыз!
	<i>Китәләр...</i>
	<i>Музыка тавышы астына балалар поездга утырып кире кайталар.</i>
1 бала:	Жир йөзенең бөтен матурлығы Килә сезгә бүләк итәсе. Дөньядагы матур сүзләрнең дә Иң жылысын сезгә әйтәсе.
2 бала:	Зур бәхетләр юлдаш булсын сезгә, Көнегезне шатлык бизәсен. Сәламәтлек – ярты бәхет диләр, Шушы бәхет читләп үтмәсен.

<p><u>Алып баручы:</u></p>	<p>Туган-үскән жирем искә төшсә, Күз алдыма килә әнкәем. Сандугачлар сузып сайрар чакта Әниемә кайтам һәр жәен. Яз яктыра аның каршында, Йөзләрендә күрәм ай нурын. Димәк, жирдә мин бәхетле кеше, Газиз әнкәм – иң зур байлыгым.</p>
<p><u>Алып баручы:</u></p>	<p>Менә бүгенге әниләребезгә, әбиләребезгә, барлык хатын-кызларыбызга багышланган бәйрәм кичәбез үтеп тә китте! Барыгызга да исәнлек һәм иминлек теләп, сезнең белән сабуллашабыз һәм балалар сезгә үз куллары белән ясаган бүләкләрен тапшыралар.</p>
	<p><i>Музыкаль флешмон</i> <i>(балалар әниләргә бүләкләрен тапшыралар)</i></p>

IV. Кулланган әдәбият

1. Асташина И. Развивающие игры для детей от 3 до 7 лет. Лучшие игры для детей 3-7 лет.- Ростов н/Д: Изд. дом « Владис»: М.: - Изд. дом « Рипол Классик», 2008.-416 с.
2. Каплунова И.М. Этот удивительный ритм. Развитие чувства ритма у детей / И.М. Каплунова, И.А. Новоскольцева: учебное пособие. – СПб. : Ритм, 2016. – 88 с.
3. Картушина М.Ю. Вокально-хоровая работа в детском саду / М.Ю. Картушина. – М.: Скрипторий, 2017. – 176 с.